

ÚVODEM

PHDR. ZDEŇKA KOKOŠKOVÁ ZÁSTUPKYŇĚ ŘEDITELKY NÁRODNÍHO ARCHIVU

Mezinárodní konferencí nazvanou *Doména diletantství?* si připomínáme stoleté jubileum zřízení neuniverzitního edukativního pracoviště, jehož cílem bylo specializované vzdělávání v oboru archivnictví a pomocných věd historických. Vzniklo na počátku samostatné Československé republiky a přijalo název *Státní archivní škola*. Zatímco na pražské univerzitě probíhala v rámci studia historie výuka pomocných věd historických, nové učiliště se mělo zaměřovat spíše na témata z archivní praxe. Za dobu třicetileté existence prošly školou v roli učitelů i žáků desítky významných představitelů českého archivnictví.

Již krátce po vzniku nového státu začali pracovníci archivního referátu MŠANO iniciovat vybudování odborného vzdělávacího pracoviště, jehož činnost byla zahájena na podzim roku 1919. Ředitelem byl jmenován univerzitní profesor G. Friedrich a tajemníkem zemský vicearchivář V. Klecanda. Archiv země České, který sídlil v centru Prahy, v Bredovské ulici (dnes Politických vězňů), poskytl přístřeší, které slibovalo vhodné zázemí pro praktickou výuku, ale také kvalitní pedagogy z řad zkušených odborných pracovníků. První návrh učebních osnov vypracoval ředitel zemského archivu J. B. Novák spolu s G. Friedrichem, V. Hrubým a L. Klicmanem. Díky úrovni výuky si záhy první československé archivní učiliště získalo dobré jméno a těšilo se dostatečnému zájmu studentů. Z úsporných důvodů však proběhlo v meziválečném období jen osm tříletých kurzů, za okupace se uskutečnil jeden dvouletý. Po válce se podařilo úspěšně realizovat ještě dva kurzy, nicméně od školního roku 1949/50 se výuka archivnictví přesunula na akademickou půdu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, přičemž od roku 1964 ji začala zajišťovat samostatná katedra pomocných věd historických a archivního studia.

Na výuce ve Státní archivní škole se z Archivu země České podíleli např. J. Borovička, Z. Kristen a B. Jenšovský, z Archivu ministerstva vnitra mj. J. Prokeš a F. Roubík. Mnozí absolventi následně uplatňovali dlouhá léta své vědomosti v institucích – předchůdcích Národního archivu. S účastníky posledních kurzů jsem měla tu čest se osobně potkávat na počátku své kariéry. Všichni byli uznávanými odborníky, od nichž bylo možné získat zajímavé a užitečné poznatky z jejich letité praxe.

Závěrem je třeba připomenout, že i dnes při výuce studentů oboru Archivnictví a PVH i oboru Veřejná správa a spisová služba na FF UK spolupracují vedle pedagogů z katedry a dalších fakultních pracovišť také externisté, a to především archiváři, kteří vyučují praktické předměty úzce spjaté s oborem. Národní archiv, tak jako jeho předchůdci v minulosti, nabízí nejen tyto odborníky, ale také prostory pro tuto výuku v obou svých budovách.

HLAVNÍ STUDIE

